

In deze Netwerk staat perspectief voor de regionale bedrijvigheid centraal. Nu is 'mijn bedrijf', de Radboud Universiteit, een belangrijke schakel, want als er één plek is waar men toekomstgericht bezig is, zeker waar het de regio betreft, dan is het wel het onderwijs. Vanuit mijn positie gezien lijkt het perspectief niet ongunstig. Er is nog weinig sprake van een economische recessie op de universiteit.

achteruitkijkspiegel

Terug dus naar het perspectief in bredere zin. Een van oorsprong mathematisch concept. Het concept ontwikkelt zich in de loop der eeuwen in de schilderkunst (en tegenwoordig in 3D-image building en Tom Tom's) steeds verder.

Het principe is eenvoudig: trek ergens een horizontale lijn, kies daarop een 'verdwijnpunt' en laat alle lijnen die in werkelijkheid parallel lopen, daar samenvallen. Latere verfijningen bestaan uit het definiëren van meer dan één verdwijnpunt, met als bijzonder geval een perspectief zonder verdwijnpunt. We hebben het dan over een situatie waarin er geen parallelle lijnen zijn. Bijvoorbeeld een niet-lineair landschap met veel bergen en dalen.

Het lijkt mij interessant om te vergelijken hoe de verschillende bijdragen aan dit nummer met paralleliteit omgaan, maar dat is pas na het verschijnen van dit nummer mogelijk. Interessanter is het verschijnsel waar Leonardo da Vinci al op wees, namelijk het grote belang van objecten die dichtbij zijn en de basis van de parallelle lijnen vormen. Kort gezegd: de kwaliteit van een perspectief wordt bepaald door het beginpunt, de uitgangsvaarden.

Voor de maatschappij, en de politiek in het bijzonder, wordt zo'n beginpunt gevormd door meningen en opvattingen van burgers daarover. Om daar zicht op te krijgen is het Continu Onderzoek Burgerperspectieven van het Sociaal Cultureel Planbureau van belang. In het zojuist verschenen rapport over het vierde kwartaal van 2008, vinden we een aantal opmerkelijke meningen over de economische recessie en over de politiek. De stemming blijkt nog niet al te negatief. Weliswaar maakt bijna tweederde van de mensen zich zorgen

over de economische crisis, maar men verwacht dat vooral anderen er de negatieve gevolgen van zullen ondervinden. Wat wil je ook, met een minister van Financiën (en met hem de regering) die de Nederlandse economie gunstig zag afsteken tegen die van andere landen, die beweerde dat onze economie tegen een stootje kon en zeker tegen een geringe krimp van 0,9 procent, en die voortvarend banken opkocht en andere aan een monetair infuus legde. Wat de politiek zelf betreft kan het in dit rapport bijna niet beter. "Ten opzichte van het eerste kwartaal 2008 wordt de politiek nog maar de helft zo vaak als probleem genoemd door Nederlanders: van 18% naar 9%". En: "Het vertrouwen in de regering is fors gestegen: 55% geeft nu 'voldoende' (...) tegenover 45% in het tweede kwartaal".

Da Vinci zij het al: als het beginpunt niet correct is, wordt het niets met het perspectief.

De vraag is nu: hebben we hier te maken met een blik in de achteruitkijkspiegel? Ik vrees van wel. Maar voorlopig spint de politiek er garen bij. Laten we hopen dat het daarbij om een echte draad van Ariadne gaat die ons uit het labrynt van de economische crisis de weg terug doet vinden.

Monique Leyenaar
Hoogleraar Vergelijkende Politicologie,
i.h.b. Politieke Participatie en Politieke Vernieuwing,
Radboud Universiteit Nijmegen
m.leyenaar@fm.ru.nl